

варіанти однієї), що функціонують у різних сферах. Необхідно зазначити, що користувачі цих мов по-різному їх оцінюють, надаючи одній вищого статусу, ніж іншій. Так роль літературно-писемної мови в цей історичний період виконувала церковнослов'янська мова, тоді як в уснорозмовному народному мовленні побутовали діалекти – територіальні різновиди української мови. Отже, люди мали вибір між різними комунікативними засобами и використовували, як правило, той, який міг забезпечити найкращий успіх комунікації. І вибір цей здійснювався цілком свідомо. Також слід зазначити, що явище диглосії не розповсюджувалось на жанри літератури. Наприклад, літопис міг бути написаний різними варіантами мов. Так літопис Григорія Грабянки написаний книжною, а літопис Самовидця – «простою мовою». Загалом на землях України диглосія закріплювалася ще багато століть поспіль завдяки мовній політиці правлячих режимів.

Дискусії про те, чи вживали в Київській Русі у вищих сферах церковнослов'янську, або давньоруську літературну мову йдуть і досі. Проте, не зважаючи на всі суперечки, обидві літературні мови X–XIII ст. – давньоруська писемно-літературна і старослов'янська (церковно-слов'янська) східнослов'янської редакції – були могутніми знаряддями духовної культури й об'єднуючим чинником у державі.

Тавхеладзе Н.
ХДАДМ

БІОНІКА В ДИЗАЙНІ

У своїй творчій діяльності людина постійно, свідомо чи інтуїтивно, звертається за допомогою до живої природи. Причини особливої уваги дизайнерів до законів формоутворення живої природи полягають у тому, що дизайн як особливий вид мистецтва має безпосередній зв'язок з матеріальним середовищем, для якої створюється дизайнерський образ.

Біологічні конструкції, що використовуються в архітектурі і дизайні: павутина – надзвичайно легкий, економічний сітчастий матеріал; бджолині стільники, віск; мурашине гніздо – принцип його побудови нагадує про будівлі, що зводяться людьми. М'яка мочалка – її надзвичайний візерунок підходить для виготовлення міцних і одночасно елегантних конструкцій, які, наприклад, можна використовувати як великі ємкості для перевезення води або масла; клітинна мембрана і т.п.

Біоніка широко використовується в сучасному дизайні інтер'єрів. Таке використання відбувається у двох напрямках – запозичення чисто зовнішньої форми і побудова механізмів, споруд, меблів на підставі закономірностей, «підглянутих» у природи.

Вивчення форм живої природи живить фантазію дизайнерів, дає матеріал і допомагає вирішувати проблему гармонії функціонального і естетичного початку, збагачуючи формальні засоби гармонізації в пошуках найбільш виразних пропорцій, ритму, симетрії, асиметрії і т. п. Дизайнер робить замальовки всіх різновидів природного зразка, потім шляхом формотворчих ліній, осьових і ліній членування аналізує природну форму і розробляє дизайн-об'єкт. Тільки природа є самою комфортною для людини середовищем проживання. Тут і закруглені кути, і натуральні відтінки, і плавні природні лінії, і легкі форми. Все це є основою біонічного стилю.

Найбільш відповідальний етап в роботі дизайнера – це дослідження живої природи. Основним методом біодизайну є метод функціональних аналогій, або створення принципів і засобів формоутворення об'єктів дизайну і живої природи. Відбирати необхідні форми живої природи допомагає почуття графічної форми.

Робота дизайнера з природними аналогами полягає не в простому порівнянні, а у вишикуваних методах і способах графічного моделювання біологічних процесів. Працюючи над проектом, дизайнер ретельно проводить порівняльний аналіз «живої» і штучної техніки, створюючи технічні характеристики живих об'єктів і створеної руками людини апаратури і потім робить висновок про доцільність застосування тих чи інших образотворчих форм.

Біонічні моделювання відрізняються від моделювання, яке здійснюється в інших науках. Як правило, моделі біоніки – незрівнянно більш складні динамічні структури. Їх створення вимагає не тільки проведення спеціальних уточнюючих досліджень на живому організмі, але і розробки спеціальних методів і засобів для реалізації та дослідження таких складних моделей.

Гармонія краси і доцільності в природі – воістину невичерпне джерело коштів гармонізації форми, до якого постійно зверталися і звертаються митці шедеврів мистецтва, архітектури і дизайну.

Черкашина М.
ХДАДМ

ЗАХА ХАДІД ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОЇ АРХІТЕКТУРИ

Заха Хадід – єдина жінка-архітектор, що стала лауреатом премії Прітцкера (2004 рік). Премія широко відома в світі і вважається аналогом Нобелівської.

Заха народилася в Багдаді в 1950 році у сім'ї промисловця. Уже в 11 років, під час поїздки до Англії, вона вирішила, що хоче стати архітектором. З.Хадід закінчила школу Архітектурної Асоціації. Викладачі називали її «планетою на своїй орбіті», найталановитішою людиною з усіх, кого їм доводилося вчити. У 1980-му Хадід заснувала власну архітектурну фірму «Zaha Hadid Architects».

Спочатку їй не дуже щастило. Її перевернутий хмарочос для англійського міста Лестера (1990) так і залишився на папері. У 1994 році З.Хадід здобула широку популярність у Великобританії, вигравши конкурс на проект Оперного театру затоки Кардіфф. Але забудовник злякався оригінальності її дизайну і відмовився від проекту. Проте за останні тридцять років її проекти змінили уявлення про те, що таке архітектура.

Фірмовий коник З.Хадід – крайнощі у формоутворенні. Її об'єкти спроектовані за допомогою кривих ліній і дисонансних кутів, вона завжди використовує спотворений вид перспективи для створення додаткового почуття динаміки і деформації. Заха Хадід любить підкреслювати свою прихильність до ідей супрематизму Казимира Малевича і його архітекторів.